

BOLAGETS FÖRUTSÄTTNINGAR PÅ KORT OCH LÅNG SIKT – FRAMGÅNGAR OCH UTMANINGAR

Hur har bolagets verksamhet påverkats av kriget i Europa samt det ekonomiska läget i omvärlden, vilka kort- och långsiktiga effekter kan identifieras så här långt?

Kortsiktiga effekter:

Bolagets verksamhet påverkas främst av de generella prisuppgångarna i samhället i stort som även får genomslag på bolagets avtal.

Kriget i Europa har främst påverkat tillgången till reservdelar och material till kommande underhåll och upprustning av fordon. Krigets påverkan på energipriser gav effekter under första kvartalet 2023 men vi ser en stabilisering av elpriserna efter kvartal 1 till mer normala volymer.

Utvecklingen av Stibor ränta, har påverkat fordonshyrornas utveckling hos hyrestagarna samtidigt har fordon haft upprustningar, enligt plan, som har blivit något fördyrat pga ökade kostnader för reservdelar och material, vilket vi i årets budget tagit höjd för.

Långsiktiga effekter:

Då bolaget står inför upphandling av nytt operatörsavtal from 2026 och samtidigt behov av nyanskaffning av fordon och ev. utbyggnad av depå så finns det en risk att de generella prisuppgångarna i samhället i stort även får genomslag på bolagets framtida operatörsavtal och prisbild för nyanskaffning av fordon/utbyggnad fordon.

Beskriv verksamhetsmässiga framgångar och utmaningar i verksamheten under året, samt på 3-4 års sikt.

Under året:

I arbetet med att ta fram Tågplan 2023 har Trafikverket använt ett nytt it-system och nya arbetssätt, MPK, marknadsanpassad planering av kapacitet. Arbetet har omgärdats av svårigheter och planeringen av tågtrafiken har fungerat dåligt. Det har medverkat till att tågresenärerna inte har kunnat köpa biljetter med rimlig framförhållning, vilket blev tydligt i samband med biljettförsäljningen inför påskhelgerna men framför allt under sommarhalvåret. Så länge tågen går enligt den fastlagda tågplanen är bristerna överkomliga. Detta har medfört ett tapp av resande under sommarhalvåret och biljettintäkter. Trots detta har Norrtåg under året fortsatt starkt resande och är tillbaka på samma nivåer, på de flesta linjer, där en del redan har gått om medan vissa andra fortfarande har en bit kvar till nivåerna innan pandemin

Under året har ett omfattande arbete påbörjats, dels upphandling av tågoperatör där nytt avtal ska börja gälla i december 2025, och dels en förstudie av framtida fordonsförsörjning som påbörjats nu för att kunna ha nya fordon på plats för kommande behov.

Nuvarande biljettsystem för alla enkelbiljetter med tåg eller resplus, Silver Rail, upphör vid årsskiftet. Arbetet med övergång till Turnit pågår hos Vy Tåg och övriga inblandade parter. En förskjutning av tidsplanen har skett med anledning av att SJ är försenad i sin process vilket gör att Vy/Norrtåg i samråd med Samtrafiken beslutat att synkronisera tidsplanen med SJ:s införande. Det betyder att

bokningsmöjligheterna i den nya miljön släpps i januari. Samtrafiken kommer att vara navet för alla operatörer och aktörer för kollektivtrafiken.

Inför det nya trafikavtalet form 2026, med ett rent produktionsavtal i grunden, har arbetet med att bygga den nya organisationen påbörjats. Rekrytering av nya tjänster inom trafikplanering, ekonomi och marknad sker successivt.

På 3-4 års sikt:

Klimatkrisen och behovet av att minska bilismen gör att utbudet av kollektivtrafik behöver breddas och förtäas. Tåget är en viktig faktor för den starka utvecklingen som sker i norra Sverige. Med en väl utvecklad tågtrafik skapas goda möjligheter till arbets- och studiependling både inom befintligt basutbud. För att lyckas med detta behöver vi skapa ett robust trafiksystem med fordon och depålösningar. Vi ser också att arbetet med framtida pris- och produktstrategi likväl infrastrukturen för bokning av tågbiljetter utgör en del av ökat resande och minskad skattefinansiering på sikt.

Beskriv ekonomiska framgångar och utmaningar under året, samt på 3-4 års sikt

Under året:

Genom att aktivt följa upp vårt uppdrag - tågtrafik, infrastrukturens förutsättningar samt omvärldens påverkan av ekonomiska förutsättningar skapa bra förutsättningar för upphandlad trafik och förmåga att skapa handlingsutrymme för att möjliggöra ökat resande, säkra biljettintäkter och minska kostnader både på kort och lång sikt. Att aktivt arbeta för att förvalta fordonen, hitta tekniska förbättringar och säkerställa den ekonomiska livslängden. Fordonen utgör en viktig del för att skapa ett robust trafiksystem.

Samverkansavtalet med Trafikverket med statlig medfinansiering på 98 msek har under året förlängts med ett år, tom december 2024. Under 2024 påbörjas dialogen med Trafikverket om ett nytt Samverkansavtal med avtalslängd på 5 år.

På 3-4 års sikt:

Som ovan.

Beskriv hur bolaget arbetar med hållbarhet

En hållbar utveckling är att så många som möjligt väljer att resa med tåg. Att utveckla tågtrafiken och få en stor överflyttning från bil till tåg är vårt bidrag till hållbarhet. Vidare har Norrtåg skrivit avtal med Trafikverket att säkra förnyelsebar energi till tågdriften.

Samverkan gör Norrtåg bättre. En väl fungerande tågtrafik kräver insatser från flera håll genom aktiv samverkan och att arbeta med ständiga förbättringar och förståelse för helheten.

Medarbetarnas trivsel och hälsa prioriteras högt inom Norrtåg. Därför arbetar vi aktivt för att hålla sjukfrånvaron på en så låg nivå som möjligt. Genom återkommande arbetsplatsträffar så skapar vi en Vi-känsla och inkluderande, som en viktig del i vår vision och värdegrunder. Vi skapar också möjligheter till god hälsa i arbetsvardagen genom bland annat friskvårdsbidrag.

Omvärldsanalys. Vilka är de fem (max) prioriterade insatser i verksamheten som ledningen vill se för att möta en föränderlig omvärlds krav och förväntningar.

1. En fortsatt utveckling av tågtrafiken och kollektivtrafiken som helhet för att matcha behovet av kompetensförsörjning i norra Sverige.
2. Utveckling av Norrtåg som samarbetspart och del av arbetet med regional utveckling och näringslivets hållbarhetsarbete.
3. Ökat fokus på kvalitet, resiliens och robusthet mot klimatförändringens effekter på infrastrukturen.
4. Fortsatt fokus på kostnadseffektivitet

Övriga frågor som bolaget vill lyfta:

Kollektivtrafiken är inte ett eget verksamhetsområde utan en avgörande del för att klara regionens utmaningar i kompetensförsörjning och tillväxt. Det är av största vikt att fler delar av regionen känner ett ägarskap och ansvar för att utvecklas tillsammans med kollektivtrafiken och inte som separata frågor.

Norrtåg AB

Joakim Berg, vd